

Dosar nr. 10720/2/2010*

R O M A N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

SENTINȚA CIVILĂ NR. 5641

Ședința publică de la 09 octombrie 2012

Curtea constituită din:
PREȘEDINTE – MELANIA BEJENAR
GREFIER - SANDA ȘERBĂNESCU

Pe rol fiind soluționarea acțiunii în contencios administrativ formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII în contradictoriu cu pârâtul PĂUN FLOREA.

Pricina are ca obiect „constatarea calității de lucrător/colaborator al Securității”.

La apelul nominal făcut în ședința publică se prezintă reclamantul Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității, reprezentat de consilier juridic [REDACTAT] în baza delegației aflată la fila 5 în dosar, lipsind reclamantul Păun Florea.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Curtea dispune rectificarea citativului în sensul că numitul Păun Florea are calitatea de pârât, și nu recurent-pârât, cum în mod greși s-a menționat, iar Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității are calitatea de reclamant, și nu de intimat-reclamant.

Nemaifiind alte cereri de formulat și probe de administrat, Curtea constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul în dezbateri, atât asupra cererii de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a OUG nr. 24/2008 invocată de pârât, cât și pe fondul cauzei.

Reclamantul, prin consilier juridic, învederează că cererea de sesizare a Curții Constituționale este admisibilă, urmând a se înainta acesteia excepția de neconstituționalitate ridicată de pârât, spre competență soluționare. Pe fondul cauzei, solicită admiterea acțiunii, astfel cum a fost formulată, și constatarea calității pârâtului de lucrător al Securității, apreciind că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege în acest sens, chiar prin raportare exclusivă la actele efectuate de pârât în dosarul informativ la care a avut acces persoana care a solicitat verificarea calității. Apreciază totodată că interpretarea instanței de recurs este restrictivă, prin aceea că impune limitarea verificărilor la acest dosar.

CURTEA,

Deliberând asupra cauzei de față, constată următoarele:

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal la data de 04.11.2010, reclamantul Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității (CNSAS) a chemat în judecată pe pârâtul Păun Florea, solicitând ca prin hotărârea ce se va pronunța să se constate calitatea acestuia de lucrător al Securității.

În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat că prin cererea nr. P 493/06/19.03.2009, adresată CNSAS de numitul [REDACTAT], s-a solicitat verificarea, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității, pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului fond informativ nr. I 148592 (cotă CNSAS), dosar în care figurează pârâtul, cererea fiind legală, prin raportare la prevederile art. 1 alin. 7 și 8 din OUG nr. 24/2008.

Reclamantul a mai arătat că, astfel cum rezultă din cuprinsul Notei de constatare nr. DI/I/1901/30.07.2010, precum și din înscrisurile atașate acțiunii, pârâtul Păun Florea, având gradul de căpitan în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Olt, Serviciul 2, a desfășurat activitatea de dirijare de surse pe lângă persoane aflate în atenția securității pentru motive politice, instruind colaboratorii din subordine să semnaleze comportarea și comentariile urmăritilor, să urmărească poziția prezentă a urmăritului la locul de muncă și să-i stabilească anturajul; să stabilească care sunt relațiile urmăritului cu salariații de la Centrul de Proiectări și Cercetări, dacă se vizitează la domiciliu, ce comentarii fac. S-a mai arătat că, primind materiale informative ca urmare a instructajului arătat mai sus, pârâtul, analizând documentele adunate în dosarul de urmărire informativă I 1491, a considerat că se impun și alte măsuri prin care orice activitate a persoanei urmăritului să fie atent supravegheată: punerea în filaj, studierea posibilității de recrutare a noi surse din intimitatea urmăritului.

În opinia reclamantului, activitățile desfășurate de pârât, în calitate de angajat al fostei Securități, au îngredid dreptul la viață privată și dreptul la liberă exprimare.

Pentru argumentele prezentate, reclamantul a considerat că sunt îndeplinite condițiile impuse de legiuitor prin art. 2 lit. a din OUG nr. 24/2008, pentru a se constata calitatea pârâtului de „lucrător al Securității”.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 1 alin. 7 și 8, art. 2 lit. a, art. 8 lit. a și art. 11 alin. 1 din OUG nr. 24/2008, coroborate cu art. 27 alin. 1 și alin. 5 și art. 35 alin. 5 lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al CNSAS, adoptat prin Hotărârea Colegiului CNSAS nr. 2/2008.

Pârâtul a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

A arătat în esență că în perioada în care a lucrat ca ofițer operativ în cadrul Serviciului II al Securității Județene Olt a folosit rețeaua informativă pentru supravegherea informativă în vederea prevenirii scurgerii de informații secrete, precum și a unor fapte ce pot constitui infracțiuni de competența organelor de securitate, desfășurând activitatea în conformitate cu legislația în vigoare la aceea dată. A menționat că [REDACTAT] era cunoscut cu activitate legionară și făcea de drept obiectul supravegherii informative, ca și în prezent, conform actualei Legi a siguranței naționale. A negat faptul că ar fi încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale omului și a precizat că supravegherea informativă pe care a desfășurat-o era absolut necesară, deoarece la Centrul de Cercetări și Proiectări din Centrala de aluminiu se concentrau date secrete cu privire la teme de cercetare fundamentală pentru sectoare importante ale M.Ap.N. și ale economiei naționale, potențial aflate în atenția unor servicii de informații străine.

A apreciat de asemenea că față de intervalul îndelungat de timp scurs de la evenimentele din 1989, nu se mai justifică măsuri juridice excepționale.

Totodată, pârâtul a invocat excepția de neconstituționalitate a OUG nr. 24/2008, raportat la prevederile art. 21 din Constituție.

A arătat în acest sens că instanța de contencios administrativ nu este competentă să se pronunțe pe aspecte sau fapte ce țin de regulamentele sau comandamentele specific militare sau asupra unor fapte cu urmări penale.

A susținut că art. 2 lit. a din OUG nr. 24/2008 încalcă grav principiul prezumției de nevinovăție consacrat de art. 23 alin. 1 din Constituție, punând semnul egalității între calitatea de lucrător al Securității și desfășurarea de activități prin care s-au suprimat drepturi sau libertăți fundamentale ale omului.

A criticat și acordarea unor atribuții jurisdicționale CNSAS, autoritate administrativă autonomă care se substituie unei instanțe judecătorești fără respectarea unor reguli minime procesuale, subrogarea CNSAS în dreptul cetățeanului de acces liber la justiție, contrar dispozițiilor art. 21 alin. 1 din Constituție, subrogarea CNSAS în atribuțiile Avocatului Poporului, contrar dispozițiilor art. 58 alin. 1 din Constituție, faptul că nu i s-a acordat dreptul de a se apăra în fața CNSAS, contrar art. 6 din CEDO și art. 11 din Constituție, precum și desemnarea Curții de Apel București, secția de Contencios Administrativ și Fiscal ca unică instanță de judecată, apreciind că în acest mod i se îngreșește dreptul de acces la celelalte instanțe de contencios administrativ din țară și posibilitatea de a-și exercita dreptul de apărare la o instanță de judecată apropiată de domiciliul său.

Reclamantul a depus la dosar, în dovedire, nota de constatare și documentația ce a stat la baza întocmirii acesteia, precum și un punct de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate de pârât.

Prin sentința civilă nr. 3853/31.05.2011, Curtea de Apel București – Secția Contencios Administrativ și Fiscal a respins ca neîntemeiată cererea de sesizare a Curții Constituționale formulată de pârât, iar pe fond a admis acțiunea formulată de CNSAS și a constatat calitatea pârâtului de lucrător al Securității.

În motivare, a arătat că cererea de sesizare a Curții Constituționale cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor OUG nr. 24/2008 formulată de pârât este neîntemeiată deoarece, pe de o parte, nu s-au indicat textele de lege care încalcă prevederile constituționale, iar, pe de altă parte, față de jurisprudența constantă a instanței de control constituțional, în sensul respingerii unor asemenea excepții de neconstituționalitate.

Pe fond, s-a reținut că din înscrisurile depuse la dosar rezultă întrunirea condițiilor prevăzute de art. 2 lit. a din OUG nr. 24/2008 pentru a se reține calitatea pârâtului de lucrător al Securității.

Prin decizia nr. 2457/17.05.2012, Înalta Curte de casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a admis recursul declarat de pârâtul Păun Florea împotriva acestei sentințe, pe care a casat-o cu consecința trimiterii cauzei spre rejudecare aceleiași instanțe.

S-a reținut că prima instanță a respins în mod neîntemeiat cererea de sesizare a Curții Constituționale formulată de pârât, excepția de neconstituționalitate invocată de acesta vizând în integralitate dispozițiile OUG nr. 24/2008, ca fiind contrare art. 21 din Constituție, și în special art. 2 lit. a, art. 8 alin. 1 lit. a și art. 11 alin. 1 din același act normativ, ca fiind contrare art. 21 alin. 1, art. 23 alin. 1, art. 58 alin. 1 din Constituție și art. 6 din CEDO.

Instanța de recurs a reținut că sunt întrunite condițiile de admisibilitate ale excepției de neconstituționalitate prevăzute de art. 29 alin. 1-3 din Legea nr. 47/1992, astfel că a casat sentința atacată și a trimis cauza spre rejudecare pentru ca instanța în fața căreia s-a invocat excepția de neconstituționalitate să sesizeze Curtea Constituțională, potrivit legii, realizând procedura reglementată de art. 29 alin. 4 din Legea nr. 47/1992, și pentru a se pronunța din nou, ulterior sesizării Curții Constituționale, asupra acțiunii prin care CNSAS a solicitat constatarea calității pârâtului Păun Florea de lucrător al Securității.

S-a menționat totodată că, în rejudecare, „instanța de trimitere, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. 7 din OUG nr. 24/2008, va avea în vedere împrejurarea că verificarea calității de lucrător al Securității poate fi realizată

numai cu privire la ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului de urmărire a persoanei care a formulat cererea de verificare, iar nu și cu privire la ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarelor altor persoane care nu au formulat cerere de verificare în temeiul prevederilor legale menționate.”

În rejudecare, dosarul a fost înregistrat pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal la data de 02.08.2012, sub nr. 10720/2/2010*.

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea reține următoarele:

În ce privește cererea formulată de pârât de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor OUG nr. 24/2008, Curtea constată că instanța de control judiciar a reținut că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 29 alin. 1, 2 și 3 din Legea nr. 47/1992, respectiv excepția a fost ridicată de una dintre părțile litigiului derulat în fața instanței, vizează un act normativ în vigoare care are legătură cu soluționarea cauzei, reprezentând temeiul acțiunii promovate de reclamant, iar prevederile legale ce fac obiectul excepției nu au fost constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții.

Prin urmare, Curtea va admite cererea formulată de pârât și va sesiza Curtea Constituțională în vederea soluționării excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor OUG nr. 24/2008 invocată de acesta.

Opinia instanței asupra excepției ridicate este în sensul netemeinicii acesteia, având în vedere jurisprudența anterioară a Curții Constituționale, care, fiind sesizată cu aceleași critici de neconstituționalitate ale prevederilor OUG nr. 24/2008, a respins excepțiile invocate, precum și împrejurarea că, în prezenta cauză, pârâtul nu invocă elemente sau argumente noi de natură a determina reconsiderarea jurisprudenței instanței constituționale.

Pe fondul cauzei, Curtea reține că, potrivit art. 2 lit. a din OUG nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, este lucrător al Securității „orice persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv ofițer acoperit, în perioada 1945 – 1989, a desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului”.

Potrivit considerentelor deciziei de casare, analiza îndeplinirii în cauză a condițiilor prevăzute de textul de lege anterior citat se va face prin raportare exclusivă la dosarul fond informativ nr. I 148592, la care a avut acces în temeiul art. 1 alin. 7 și 8 din OUG nr. 24/2008 persoana care a solicitat verificarea calității de lucrător al Securității a ofițerilor sau subofițerilor care au instrumentat acest dosar, printre care se numără și pârâtul. Nu vor fi avute în vedere acțiunile întreprinse de pârât în celelalte dosare de supraveghere informativă la care se face referire în cererea de chemare în judecată și în nota de constatare.

Astfel, din actele dosarului rezultă că pârâtul Păun Florea îndeplinește condițiile prevăzute de art. 2 lit. a din OUG nr. 24/2008, întrucât a avut gradul de căpitan în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Olt, Serviciul 2, iar în această calitate a dispus și a întreprins măsurile informativ – operative menționate în Nota de constatare nr. DI/I/1901/30.07.2010, în dosarul I 148592 privind pe numitul B.C., care nu au fost contestate în cauză.

Prin aceste activități desfășurate de pârât au fost îngrădite drepturi și libertăți fundamentale ale omului, recunoscute și garantate de legislația în vigoare la acea dată, respectiv dreptul la viață privată prevăzut de art. 33 din Constituția României din 1965 și art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

Astfel, măsurile întreprinse de pârât în cadrul acțiunii informative deschise asupra lui B.C., fost membru legionar, condamnat la 3 ani închisoare și 3 ani

interdicție pentru activitatea legionară desfășurată, supravegheat informativ pe motiv că „a făcut comentarii negative la adresa orânduirii sociale din țara noastră”, aduc în mod indubitabil atingere dreptului la viață privată.

În perioada 1979-1980, pârâtul a primit și consemnat note informative din partea sursei „Ionescu Ion”, cu referire la numitul B.C., aflat în atenția Serviciului 1, și a dispus ca unele dintre notele respective să fie transmise în copie serviciului respectiv. Mai mult decât atât, a instruit sursa „să urmărească în continuare care este comportarea și comentariile ce le face, relațiile ce le are” persoana în cauză, din ansamblul notelor rezultând că organele de securitate erau interesate în principal de opiniile politice ale celui urmărit.

Având în vedere definiția dată de legiuitor noțiunii de lucrător al Securității prin dispozițiile art. 2 lit. a din OUG nr. 24/2008, este irelevant dacă limitările aduse de pârât drepturilor persoanei urmărite aveau susținere legală sau regulamentară și dacă a acționat în conformitate cu instrucțiunile militare, atâta timp cât restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale nu s-a făcut pentru rațiuni de ordine publică sau de securitate națională. Or, așa cum s-a arătat, din materialele depuse la dosar de CNSAS nu rezultă că persoana urmărită ar fi reprezentat un pericol pentru ordinea publică sau securitatea națională, chiar dacă anterior a fost condamnat pentru activitatea legionară, ci activitățile informative au fost întreprinse exclusiv pentru comentarii negative la adresa orânduirii sociale, așadar din motive pur politice, pentru protejarea regimului comunist.

Prin urmare, nu pot fi primite apărările formulate de pârât în sensul că activitățile de informații au fost desfășurate în cadrul legal de la acea dată, pentru prevenirea scurgerii de informații și a săvârșirii unor infracțiuni la adresa siguranței naționale.

În concluzie, pentru considerentele evidențiate, Curtea constată că în cauză sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 2 lit. a din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.293/2008, astfel că, în temeiul art. 11 din acest act normativ, va admite acțiunea promovată de reclamantul CNSAS și va constata calitatea de lucrător al Securității în ceea ce îl privește pe pârâtul Păun Florea.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
HOTĂRĂȘTE :**

Admite cererea de sesizare a Curții Constituționale formulată de pârât.

Sesizează Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor OUG nr. 24/2008 invocată de pârât.

Admite acțiunea formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, cu sediul în București, str. Matei Basarab nr.55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul PĂUN FLOREA, domiciliat în com. Slătioara, [redacted], jud. Olt.

Constată calitatea pârâtului de lucrător al Securității.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 09 octombrie 2012.

PREȘEDINTE,
MELANIA BEJENAR

GREFIER,
SANDA ȘERBĂNESCU